ZASTAVENÍ TŘETÍ
Železniční zastávka Hovorčovice

NAUČNÁ STEZKA HOVORČOVICE

VÍTÁME VÁS

Ať už jste místní nebo přespolní, vítejte!

Jsme moc rádi, že jste přijeli právě železnicí. Proč? To se dozvíte, pokud se začtete do následujících řádků, kde kromě historie železnice v naší obci, naleznete důvod, proč k nám i od nás cestovat právě tímto způsobem.

Nyní stojíte nad jedním z panelů naučné stezky Hovorčovice. Věříme, že Vás jeho obsah zaujme a vydáte se po trase dál – dnes, zítra nebo někdy příště. Kromě historie Vás čeká seznámení se současnou tváří naší obce, kde rádi vítáme slušné lidi, kteří se spolu s námi dokáží radovat z hezkého prostředí i přírodních krás.

Ať se Vám u nás líbí!

HISTORIE ŽELEZNICE

Z historie železniční dráhy v obci

Stavitelem a provozovatelem trati byla soukromá společnost Turnovsko-Kralupsko-Pražská dráha. Jako první s myšlenkou na spojení hlavního města se severozápadní částí Čech přišel v polovině devatenáctého století průkopník železnice v Čechách Jan Perner, který měl v roce 1860 i hlavní zásluhu na vzniku této společnosti. Ještě v témže roce získává společnost od c. k. rakousko–uherských úřadů koncesi na stavbu železniční dráhy. Stavby se ujali Vojtěch Lann a Jan Schebek.

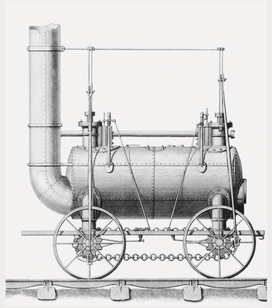

Prvního slavnostního otevření se dočkala část trati z Neratovic přes Všetaty a Mladou Boleslav do Turnova. Stalo se tak 15. října 1865.

Další část trati byla otevřena 23. října 1871 a byl to úsek z Neratovic do Prahy-Čakovic. Dovedení tratě blíže centru Prahy bylo slavnostně zprovozněno o rok později 28. října 1872, kdy byla trať napojena na trať Praha-Vysočany a Praha hlavní nádraží. Trať byla k 1. lednu 1908 zestátněna Rakousko-uherskou monarchií.

Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 přešla do majetku státu a prakticky v nezměněné podobě prochází naší obcí dodnes. O tom svědčí technická specifikace tratě Turnov – Praha, v úseku Praha Čakovice – Neratovice: Délka úseku 14,782 km, Rozchod kolejí 1435 mm, provoz – jednokolejný, neelektrifikovaný, druh dopravy – osobní a nákladní.

Zejména po druhé světové válce byla trať hojně využívána pro nákladní přepravu, kdy se přepravovaly celé vlaky automobilů zn. Škoda z Mladé Boleslavi a z Letňanské Avie. Samozřejmostí byla přeprava uhlí pro pražské podniky jakožto i dalších komodit, například cukrové řepy do Čakovického cukrovaru. Na prvorepublikovou strategii uplatňovanou i po roce 1948, kdy se velké náklady přepravovaly po železnici a prakticky každý velký závod musel mít svou železniční vlečku, se po roce 1989 nenavázalo. Výsledkem jsou průmyslové zóny mimo dosah železnice a přesun nákladní dopravy na silnice, kde zatěžuje a komplikuje osobní dopravu.

Oproti tomu osobní železniční doprava zažívá v poslední době renesanci, a to zejména v oblastech v okolí velkých měst. Například cestující z Hovorčovic vystoupí za dvacet minut na Hlavním nádraží a na metru ve Vysočanech dokonce za patnáct. Místo stresu a popojíždění v kolonách mají čas přečíst si ranní zprávy nebo pohovořit se sousedem…

A bude ještě lépe, dle strategických plánů ministerstva dopravy má být do roku 2030 trať dvoukolejná a elektrifikovaná a naše zastávka se změní v moderní nástupiště. Aby vlakové spojení bylo pro naše občany maximálně výhodné a funkční, bude na příjezdu k nádraží vybudované parkoviště P+R pro osobní vozidla se zabezpečeným stáním pro kola.

ZASTÁVKA V HOVORČOVICÍCH KOLEM ROKU 1938

VLAKOVÁ ZASTÁVKA

V roce 1920 byla ministerstvem dopravy povolena výstavba železniční zastávky s čekárnou a obsluhou na 23. kilometru mezi Čakovicemi a Měšicemi. Slavnostní otevření hovorčovické vlakové zastávky, mezi místními později známé též jako „hláska“, připadá na 1. října 1929 vlakem číslo 2002. Náklady na realizaci nesla obec a činily v té době 100 tisíc korun.

Obecní kronika vzpomíná na tuto událost následovně:

„Vlak přivítán hudbou za účasti občanstva. Tímto činem získává se spojení vlakového s hlavním městem našeho státu, kde mnoho našich obyvatelů hledá a má povolání. Rovněž i hospodářský význam jest zhodnocen neb jak nemovitosti, tak i stavební místa doznávají vyšších cen a jsou více vyhledávána. Průměrně denně odjíždí z této zastávky za povoláním 150 osob. Této výhody zúčastňují se občané z blízkých Sluh a Veleně.“

V první polovině 20. století byla železnice jediným spojením Hovorčovic s Prahou. Je dobré si také uvědomit polohu vlakové zastávky. V době své největší slávy byla od obce poměrně daleko.

Pamětníci vzpomínají, jak v budově zastávky, která má dosud stále stejnou vnější podobu, byla pokladna, čekárna měla okna a dveře a byla v zimě příjemně vytopená.

Díky zmíněnému útlumu železniční dopravy došlo i na naši zastávku. Nejdříve byla zrušena pokladna a pak vzhledem k náročnosti údržby původního vybavení (a vandalismu) České dráhy zastávku zjednodušily na přístřešek v dnešní podobě. I ten bohužel bývá vandaly často poničen a první dojem, který cestující při příjezdu do Hovorčovic získává, tak není příliš pozitivní, což nás samozřejmě mrzí.

Pokud tyto řádky čte někdo, kdo má nutkání zvěčnit se svým graffiti na zdejších zdech, nechť kontaktuje obecní úřad. Jistě nalezneme řešení, jak se zapsat do novodobé historie obce a přitom neškodit.

TIPY NA ZÁVĚR

- Pokud se vydáte od zastávky směrem z kopce a po 200 metrech odbočíte vpravo pod železniční podjezd, dostanete se po polní cestě na kole nebo pěšky na rozcestí, z kterého je možné pokračovat do třech sousedních obcí: Veleně, Měšic anebo Sluh. Cesta vede přes pole s krásnými výhledy do krajiny. Prohlédnete si také moderní obecní čistírnu odpadních vod.

- Pokud se vydáte do kopce, přivede Vás ulice Nádražní do středu obce. Orientace je jednoduchá, sledujte věž kostela, naši nejvýznamnější kulturní památku.

- Mezi tradiční akce pořádané spolkem FELIX LIBERI patří zářijový dětský Kouzelný les, v červnu pak Sportovní den dětí spojený s běžeckým závodem pro dospělé “Hovorčovická míle“ a v posledních letech také pořadatelství velmi oblíbené soutěže ve vaření kotlíkového guláše s názvem “Hovorčovický starostenský kotlíkový guláš.”

KVÍZ

1. Vyjmenuj alespoň tři druhy pohonu lokomotivy.
2. Co kontroluje průvodčí ve vlaku?
3. Kam chodí vlaky spát?
4. Co dřív musel u parní lokomotivy udělat mašinfíra (strojvůdce) jako první?
5. Čemu se říká slangově „courák“?

Pozorně si prohlédni obrázky na této tabuli, ty Ti hodně napovědí.

Správná odpověď: 1. Parní, dieselová, elektrická, experimentální, 2. jízdenku, 3. Do depa, 4. Zatopit, 5. Osobní vlak na dlouhou vzdálenost, který stavil téměř v každé zastávce

S využitím knihy „Hovorčovice známé a neznámé“ pro Vás tuto informační tabuli připravil spolek FELIX LIBERI z.s., sdružení aktivních mužů z Hovorčovic založené v roce 2012. Svou činnost zaměřují především na společenské a sportovní aktivity pro děti i dospělé. Mezi tradiční akce spolku patří Kouzelný les, Sportovní den dětí spojený s běžeckým závodem pro dospělé Hovorčovická míle a v posledních letech pořadatelství velmi oblíbené soutěže ve vaření kotlíkového guláše s názvem Hovorčovický starostenský kotlíkový guláš.

FELIX LIBERI

Obec Hovorčovice - www.hovorcovice.cz
Zdroj mapy: © Seznam.cz, a.s. a © OpenStreetMap